Ч. 292. Середа 1 (13) січня 1897 Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провинциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20
Поодиноке число	1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45
Поодиноке число	3 кр.

Запросини до передплати.

З надходячим новим роком розпічнемо вже семий рік нашого видавництва. Многі голоси признаня, які ми одержували від наших читателів, тісна звязь, яка нас лучить з ними, а особливо той радістний обяв, що наші передплатники селяни читають дуже пильно та інтересують ся живо як фейлетонами так і особливо частию господарскою, котру ми специяльно для них завели, будуть для нас заохотою поступати і дальше, ще з більшою ревностию і охотою у вибранім напрямі. Не обіцюємо длятого нічого вже наперед, не кажемо, що будемо специяльно се або то подавати, бо гадаємо, що найліпше коли самим ділом покажемо, до чого стремимо і яка наша ціль. Можемо хиба то загально сказати, що будемо старати ся, щоби наша часопись заступала читателям нашим всї ті браки, які в розвою нашої словесности і просьвіти народної дають ся дуже відчувати.

„Народна Часопись“ буде виходити так само як і доси і буде розсилати ся читателям під тими самими услівями.

Передлата у Львові (котру приймає бюро дневників Людвика Пльона ул. Кароля Людвика ч. 9) і через ц. к. Староства на провінциї виносить:

на цілий рік	2 зр.	40	кр.
„ пів року	1 „	20	„
„ чверть року	— „	60	„
„ місячно	— „	20	„
Поодиноке число:	— „	1	„

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	5 зр.	40	кр.
„ пів року	2 „	70	„
„ чверть року	1 „	35	„
„ місячно	— „	45	„

Поодиноке число: 3 кр.

З Ради державної.

На вчерашнім засїданю Палати послів вела ся дальша дискусия над буджетом міністерства торговлї. Промавляв насамперед міністер торговлї Ґ л я н ц та пригадав залагоджені вже справи міністерства, а іменно закон о патентах, часткову реформу закона промислового і закон о належитостях портових. Біляно торговельний — казав міністер — обертає нинї сумою 56 міліонів, що означує поліпшене его о 39 міліонів в порівнаню з попередним роком. Вивіз цукру і збіжа підніс ся значно, вивіз худоби упав о 16 міліонів, так, що ті три великі артикули взаїмно себе доповняють. Висшу суму вивозу, 45 міліонів треба приписати лиш дальшому поступови вивозу і здоровому характерови нашої торговлї. В білянсї торговельнім єсьмо пасивні з сумою 80 міліонів на сирі продукти і півфабрикати. В білянсї торговельнім нема моментів викликуючих обаву, єсть отже оправдана надїя на постійний розвій.

Обговорюючи згоду торговельну з Болгариєю зазначив міністер, що еї заключено аж до 1903 р. на основі найбільшого упривилейованя, і що, о скільки розходить ся о вивіз австрийский до Болгариї, містить она в собі основні постанови що-до загального обтяженя наших товарів митом і акцизою. Коли при сїй угодї не сповнено може всїх бажань, то треба пригадати, що маємо досить богато до жаданя від Болгариї, але мало маємо їй дати, а то тим менше, що Болгария не єсть безпосередною сусїдкою.

Міністер пригадав, що Франция жадала, щоби імпорт еї худоби, за котрий оплачує ся тепер 20 зр. від 100 кільоґр., відбував ся до нас під користнїйшими услівями, а іменно за оплатою зниженого мита в сумі 3 зр. 20 кр. від 100 кільоґр. На таке жадане не можна було ніяк згодити ся зі взглядів на інтереси нашої управи винограду, в наслїдок чого заходила обава, що Франция виповість угоду торговельну і настане конфлїкт з краєм, з котрим хочемо жити в добрих відносинах. Одиноким виходом було тут зречене ся. Франция зрекла ся своеї рекламациї а ми зрекли ся рівнорядного трактованя з Франциєю в Тунїсї. Австро-Угорщина одержала в Тунїсї рівнорядне становище зі всїми иншими державами з виімкою Франциї.

Опісля промавляв пос. В р а б е ц а відтак буковиньский посол Т і т т і н ґ е р, котрий докоряв правительству, що оно живить Буковину лиш кришками і не дбає про ню, бо там промисл зовсїм не розвинув ся.

Пос. Р а п о п о р т обговорював бран статистики робітників, наслїдком чого буває, що в однїй части Монархії тисячі робітників терплять нужду, підчас коли в иншій спроваджує ся чужих

ПІД НОВИЙ РІК.

(Оповідане з росийского — А. Воронежского).

(Конець).

— Ви слабі, чи що, ух, яка розкисла — почула она голос Раиси Іванівни.

— Мене болить голова, я трохи перейду ся — відповіла. Она вийшла до фоє і сїла на одну з найдальших софок. Їй нараз захотїло ся лишитись самій і здавало ся, що коли она буде сама, то конче щось придумає і рішить ся на щось важного. Як в калейдоскопі зливались у неї тепер згадки о далекій минувшинї з лише що пережитими вражінями і одна за другою промигали відорвані, нескінчені мисли. Згадалась їй безсонна ніч, коли она остаточно рішила ся відречи ся сцени і піти на фельчерскі курси. Тодї всї еї хвалили, говорили, що она приносить жертву для суспільности, для народу... І она сама гордила ся тим, але по ночах плакала... Пригадалась їй коротка, але горяча і щира любов, з котрою було звязане еї рішене. Де він тепер? Може згрубів, розтовстїв, грає в карти і складає гроші? А тодї він був такий ідеяльний, одушевлений. Чомусь в еї ушах прозвучали слова Аркунїни в тій сценї, коли она дізнавши ся о зрадї любого, сказала: „Так ось який він, а я ему вірила!“ Як гарно она то сказала... А коли би ту ролю она грала?... Ах, коби скорше до дому, скорше припасти лицем до подушки, не бачити нїкого, не думати нї о чім.

Она постановила від'їхати до дому не дожидаючи кінця представленя. Раиса Іванівна, котру она чут стрітила, занепокоїла ся і хотїла їхати разом, але Віра Николаївна вговорила еї, що того цїлком не треба; еї лише розболїла голова, а на воздусї стане їй певне зараз лїпше.

— Глядїть же, не сьмійте класти ся спати; я верну ще перед дванайцятою і будемо разом стрічати новий рік напоминала Раиса Іванівна, прощаючись з Вірою Николаївною.

III.

Візник задержав ся коло головного входу до шпиталю. Величезний пятиповерховий будинок понуро глядїв на Віру Николаївну своїми неосьвіченими вікнами.

„Арешт!“ пригадав ся Вірі Николаївні недавний вислів Раиси Іванівни.

Щоби дістати ся до свого мешканя, Віра Николаївна мусїла перейти через широкий коридор мужеского відділу. За дня проходжували ся тамтуди недужі, що вертали до здоровля, тепер був він цїлком пустий. Кілька ламп, повішених під стелею, слабо осьвічувало голі стїни, вздовж котрих були розставлені жовті лякировані столи і лавки; на однїй лавцї була уладжена постіль і з під окривала виднїлось вусате лице і доносив ся хропіт служачого шпитального; з напівотвертих дверий комнат, що тягнули ся по обох сторонах коридора, доносив ся ще шепіт розмов, але більша часть недужих вже спала і виразно чути було їх рівний віддих.

Весь той звичайний вигляд шпитального вечера був добре знаний Вірі Николаївні, але тепер пригнїтала еї кожда дрібниця і она чула, що в еї души закрадає ся сум. Ось тут в тих коридорах переповнених запахом йодоформу і карболю минули найкращі лїта еї молодости, і мине може й цїле жите. Довгим непереривним ланцухом будуть тагнути ся томлячі, заедно такі самі дни: она буде рушати ся, говорити, займати ся звичайною роботою, що так їй опротивіла... Може бути, що всьо то і конечне і дуже користне, але де-ж жите, де утїхи, нагорода за цїлий той тяжкий труд?

Кроки Віри Николаївни голосно роздавали ся під високими зводами пустого коридора. Еї комната видалась їй непривітною і сумною Доси она того не замічала. Такі самі голі як коридорі, на сїро помальовані стїни глядїли холодно, обстава була лише що найпотрібнїйша: два три крісла, крива полична з книжками столик, застивший на столї самовар і зимна вечеря в двох синих бляшаних горнятках.

Кинувши на постіль шубу і шапку Віра Николаївна присїла і сама там та стала оглядати свою комнату, немов би еї перший раз в житю бачила.

— Цїкаво, що сказала би Аркунїна, колиб побачила моє мешкане — чомусь погадала,

робітників. Посередництво в роботі належить до найвисших обовязків держави. Відтак промавляв бесідник за більшим підпиранем промислу в Галичині.

Не було би то злою політикою парламенту, коли би за приміром Угорщини, заведено в Галичині виімкове увзглядневане промислу. В Галичині промисл не може розвивати ся, бо раз Галичина положена дуже нещасливо, тягне ся довгим пасом межи угорскою а російскою границею, а відтак гріш в Галичині есть о много дорожшим як деинде, і наконець Галичина не має фахово образованих робітників.

Галичина не домагає ся ніяких привилеїв. Коли однакож жадає ся увзгляднення для галицкого промислу, то не есть то нічим иншим, як лиш жаданем справедливости. Поміч державна повинна проявляти ся не лиш в творенню законів промислових, але також і в заохочуваню капіталу, щоби він звертав ся до Галичини.

Значна часть людности галицкої знаходить ся в лихім положеню материяльнім, а в малих місточках по просту умирає з голоду. Для Галичини треба щось конче зробити. Потреба доставити людности праці і зарібку. В Галичині потреба для удержаня спокою лиш: праці, праці і ще раз праці — і то не лиш в інтересі самої Галичини, але й в інтересі держави.

По промовах ще кількох бесідників ухвалено етат міністерства торговлі. Під конець засїданя відчитано пильне внесене пос. Левaковского в справі послідної бесїди в соймі галицкого намістника Є. Ексц. кн. Санґушки. Пос. Левaковский жадає в своїм внесеню, щоби правительство дало пояснене о заяві намістника, котра зробила враженє, та щоби поручило галицкому намістникови і галицким властям політичним, щоби супротив всїх горожан краю виконували рівномірно закони конституцийні. — Пос. Романчук поставив пильне внесене, в котрім жадає, щоби надходячі вибори до Ради державної переводили ся при точнім виконуваню законів, виданих в цїли оборони прав політичних, именно же закона з 17 грудня 1862 і щоби властям правительственним наказати виконувати точно ті закони, а всякі жалоби і рекламациї залагоджувати справедливо. — Внесене пос. Романчука підписали: антисеміти, Молодочехи, нїмецкі народовцї, ческі Нїмцї, Кронаветтер, Пернерсторфер, і Левaковский. Оба ті внесеня мають прийти під нараду на нинїшнім засїданю.

Пос. Рус домагав ся, щоби взято під дискусию також справу стемпля ґазетного, але внесене его відкинула Палата 71 голосами против 66.

Перегляд політичний.

При доповняючих виборах на віденьскім передмістю Марґаретен вибрано антисеміта проф. Штурма 2291 голосами против лїберала Шенбіхлера, котрий одержав лиш 547 голосів.

Пос. Люеґер недужає. Що ему есть — нїхто не знає; кажуть лиш, що не може спати і що не має апетиту. З другої сторони знов доказують, що він під конець сесиї держить ся умисно здалека, щоби не робити правительству трудностий. Кажуть, що Люеґер покинув адвокатуру, щоби віддати ся виключно лиш політицї.

Є. Вел. Цїсар принимав оногди на авдиенциї межи иншими також маршалка краєвого ґр. Ст. Баденього.

З Петербурга доносять, що мінїстром справ заграничних на місце помершого Лабанова має стати Шишкін, дотеперішний помічник мінїстра, а его помічником ґр. Лямбсдорф. — Правительство російске постановило піднести і розширити плавбу на Амурі і в тій цїли визначило значнїйшу запомогу товариству плавби на тій рiцї.

З Бєлграду наспіла вість, що король Милан приїхав там лиш для того, щоби порадити ся з сином і довести до якоїсь угоди з королевою Наталїєю, бо лиш в такім случаю молодий король буде міг оженити ся. Кажуть, що королева Наталїя противить ся всякій згоді з Миланом.

Новинки.

Львів дня 12-го січня 1897.

— **Перенесеня.** П. Намістник переніс концепіста ц. к. Намістництва ґр. Володисл. Стадницкого зі Львова до староства в Кракові, а ц. к. практиканта концептового Намістництва дра Авг. Цифровича з Кракова до Львова. — Дирекция почт і телеграфів перенесла почтових офіциялів: Іґн. Ґурку з Сянока до Кракова, Кар. Антоневича з Кракова, Тад. Шувальского з Тарнова і Кар. Рашку з Бялої до Львова; крім того асистентів почтових: Володисл. Домічка, Ів. Муховича і Тад. Рожаловского з Кракова, Ів. Куперта з Ярослава і Фр. Аґольцера з Тернополя до Львова; Сим. Домбровского з Ряшева і Йос. Капля з Горлиць до Кракова, Мойс. Бухгайма з Дрогобича до Ярослава, Герм. Вайнштайна з Тернополя до Бялої, а вкінци перенесла Ник. Яворского зі Скали до Тернополя.

— **На здвигнене памятника Іванови Котляревскому в Полтаві** вплинуло зі складок до каси полтавскої городскої управи по день 1 (13) грудня 1896 р. — як доносять тамошні „Губерн. Відомости" — 6.537 рублів і 98 копійок.

— **Василь Лукич,** редактор ілюстрованого тижденника „Зорі", видаваного Науковим товариством імени Шевченка, заявляє в послїднім (24-ім) сегорічнім числї, що з причини значного помноженя фахових своїх робіт (недавно іменовано его нотарем), складає обовязки редактора, котрі сповняв від 1 (13) вересня 1890 р. Видїл Наукового товариства ім. Шевченка передав тепер редакцию „Зорі" вислуженому директорови гімназиї п. Александрови Борковскому.

— **Нещастна пригода.** В ледівни Кисельки при ул. Купільній у Львові найдено оногди трупа мужчини, около 40-лїтного, середного росту, з синими очима, русявого волося, з вусами і бородою. На правій руці мав небіжчик вирізаний напис: K. K. Infanterie Regiment Ringelsheim nr. 30. S. Sr. 1860 — 1882. Полїцийне слїдство виказало, що той чоловік влїз вікном в даху до ледівнї на під, аби там на сїнї переночувати. Однако під вікном був отвір до властивої ледівнї, глубокої на 6 метрів. Після лїкарского ореченя, нещастний помер в наслїдок упадку з такої висоти. Хто він був, доси не розвідано ся; то лиш знають, що називав ся Станислав і що перебував найчастїйше за Жовківскою рогачкою як поденний зарібник.

— **75.000 зр. в фальшивих банкнотах.** Перед кількома днями арештовано в Хебі, в Чехах, молодого чоловіка, підозріного о фальшоване банкнотів. Переведена при нїм ревізия дала несподїванї вислїди, бо найдено в его кишенях цїлі пачки фальшивих банкнотів по 10, 100 і 1.000 зр. на загальну суму 75 тисячів зр. В готели, де фальшівник мешкав, записав ся яко Генрик Драше, 26-лїтний торговельний аґент. В мешканю

І ось то всьо, що она дістає за довгі роки роботи без віддиху, за свою „службу суспільности, як з насьмішкою подумала: той кут і можність бути ситою. А кілько она віддала сил енерґії, кілько потратила здоровля!.. Три роки напруженої роботи в школї: рано на викладах, пополудни бігане по лекциях, а відтак безсонні ночи над книгами.

І на що-ж ті всі жертви, по що губить она свое здоровле і молодість, переносить примхи недужих, обиди від лїкарів, терпить зневаги від шпитальної служби? А становище в суспільности? Що она таке? Фельчерка; а то у більшости людий не о богато лїпше від няньки або ключницї!... Богато пань уважають навіть знакомство з якою небудь фельчеркою не цїлком приличним.... Ах, то всьо дурниця і що еї обходять ті панї! Але все таки она повинна щось мати в заміну за свою працю. Душевне вдоволене? Або она може его найти в тім, що кождого дня записує лїкарства, уважає на розділюване порций, або наглядає над службою? Атже для того не треба нї розуму, нї спосібностий, нї образованя, лише вимагає ся якоїсь скількости фізичних сил і здоровля! І ось для чого она відрекла ся від житя і похоронила себе серед напів живих людий, серед осіб, мучених болїзнию і страхом смерти, в тім „арештї", від котрого утїкає всьо здорове і живе!

Ах коли-б їй утечи звідси, від того суму, від тої шпитальної тишини.... Їй хотїлось би тепер сьміху, музики, веселости, хоч би й самої пустої, без змісту!

Утїкати; або она не може утечи? Віра Николаївна стала великими кроками ходити по комнатї. Голова аж пашіла у неї; она старала ся думати як найскорше, немов би вже в сїй хвили мусїла на щось рішити ся.

Їй всього 28 лїт. Она вже була два роки в драматичній школї. Знов до неї вступати, очивидно, нема по що. Кілька лїт буде грати на провінциональних сценах, а відтак вже добе ся виступу і на столичній сценї. А по тім.... о, по тім всьо зависить від неї самої.... Она має не менше таланту, як Аркушіна і певно дібе ся такої самої слави, а може й більшої.

Але чи мене притягає сама штука? — промигнула нараз гадка еї голову — атже то просто жадоба успіху, поклонів, похвал. Але нехай собі! Досить самовідреченя, житя для якоїсь ідеї. Хочу сама для себе жити, нагородити себе за все. Нинї в театрі еї нїхто не замічав, нїхто не журив ся тим, що она задля служби суспільности погубила свій талант і свою молодість; она покорить собі всю ту рівнодушну товпу і товпа буде еї оплескувати, буде ловити еї погляди, еї слова та зложить у еї ніг вінцї і китицї.

IV.

Двері отворили ся; війшла шпитальна дозорниця.

— Віро Николаївна! — сказала поволи, не надаючи очевидячки нїякого важнїйшого значіня вісти, з якою приходила: — Будьте ласкаві зайти до нас, до 9-ої комнати; з Александрою дуже зле.

— З Александрою? — спитала Віра Николаївна з трудом вертаючи від своїх мрій до дїйстности.

— Цїлком зле.... кидає ся і дуже ослабла; коби не умерла.

Немов електричний удар перейшов по цїлім тїлї Віри Николаївни. Всьо, о чім она в тій хвили думала, кудись щезло.

— За доктором післали? — спитала виходячи за старою женщиною до сїний.

— Зараз піду.... лише їх дармо трудити: і так умре.... Вас она сама кличе; „подякувати" каже, хочу пани.

А она цїлий вечер не згадала о Александрі! Она забула о нїй, жалуючи з самолюбства о блеску, похвалах, утїхах.... „Безсовістна, самолюбна" — гадала о собі Віра Николаївна.

В комнатї для недужих було так само напівтемно як і в сїнях. Під однаковими сїрими покривалами якось зловіщо зарисовували ся неподвижні стати недужих. В далекім кутї, коло постели Александри горіла сьвічка і порушало ся кількоро людий.

Александра лежала високо на подушках; покривало зсунулось їй на ноги а груди підносились рідко і тяжко.

— Тяжко менї, панї мила! — простогнала она. Віра Николаївна взяла еї за руку. Пульс був цїлком слабий.

— Я тобі зараз дам лїкарство, зроблю вприскуване і тобі стане лекше.

— Нї, нї, паннунцю, не треба, нїчого не треба — вирвало ся з тихим вітханем у Александри — не мучте мене, смерть моя прийшла.

Віра Николаївна махнула рукою дозорницї, котра підійшла до неї з етером. Очи Александри були обернені на неї, і то що она читала в тих очах, говорило їй, що Александрі справдї нїчого не треба. Она лише нахилила ся і поправила покривало та зімняті подушки. При тім она замітила, що Александра старає ся піднести ся і зловити еї руку. Она простягнула руку, Александра з трудом піднесла еї до губи і прошептала:

— Дорога моя.... панї мила.... най вас Бог нагородить!

Вірі Николаївнї сльози підступали до горла; она висвободила руку і сама наклонила ся поцїлувати Александру.

— Ви були менї за матїр — перериваним

…йдено потрібні прилади до фальшованя банкнотів. Властитель готелю подав, що Драше мешкав у него вже від довшого часу та що часто виїздить до Гамбурга, Дрезна, Берлина — як казав — в торговельних справах. Поліция зарядила слідство, щоби зібрати точні вісти о особі Драшого та о его спільниках, котрих мусів мати, хоч їх доси не выслїджено.

— **Річ може й небувала.** Як доносять росийскі дневники, в місті Осташкові 90-лїтна старушка Параскевія Орлова, бувша знаменита артистка імператорскої сцени, виступила сими днями в відогранїй там на добродійнї цїли комедиї Грібоедова „Горе отъ ума", в котрій то комедиї она виступала на петербургскій сценї ще 1828 року. Грати в одній і тій самій штуцї майже по сїмдесяти лїтах — то чей-же рідкість.

— **Страшна пригода** лучила ся в Кореницї коло Ярослава. Вісїмнайцятьлїтний хлопець з мести на сусідів, котрі кинули на него підозріне, що украв гуску, підпалив в ночи їх хату і всї господарскі будинки. Коли пожар обхопив вже всї забудованя, пробудили ся їх властителї. Господиня вибігши з дому, побігла до обори, хотячи ратувати худобу і вспіла ще поспускати єї з ланцухів, одначе в пітьмі не могла найти дверий і погибла в огни. Мстивого хлопчиска арештовано.

— **Дивачний запис.** Недавно помер в місті Ганновері богач і сенатор Горнеман, котрий записав в користь міста 40.000 марок. Однако в завіщаню положене условє, котре цїлий запис робить дуже сумнївним. Именно каже ся там, що місто аж тоді буде могло зробити ужиток з запису, коли капітал виросте до суми 100 міліонів марок. З уваги, що записані 40 тисячів марок зложені на 3 процент, капітал буде мусїв лежати 250 лїт, щоби виріс до суми 100 міліонів. Але навіть і тоді не позволяє ще завіщанє розпоряджати містови цїлою тою сумою, лише єї процентами. Процент же одержаний в 251-ім роцї від тих 100 міліонів має знов становити коренний капітал для придбаня ще других 100 міліонів. Аж тоді, коли загальна сума запису дійде до 200 міліонів марок, має піти цїлий той величезний маєток на потреби міста, а ті потреби — як каже завіщанє — будуть тоді таких сум вимагати. Тепер цїла річ в тім, щоби банки, в яких будуть ті гроші зложені, не банкротували нї разу в часї яких 300 лїт та щоби вартістні папери не тратили нїколи на курсї, бо инакше місто Ганновер не діжде ся здійсненя запису.

— **Геройка.** В мехиканьскім містї Сінальоа стоять на одній площи памятники мужів, що заслужили ся в історії Мехіка. Мешканцї Сінальої постановили додати ще до тої збірки памятник одного з найбільше заслужених мешканцїв свого міста. О виборі мало рішити загальне голосованє. При обчисленю голосів показало ся, що одержали однакове число: ґенерал Антін Розалес і вдова Августина Рамірец. Ґенерал відзначив ся нераз на поли битви, але чим заслужила собі на таку почесть мехіканьска жінка. Чи може також брала участь в борбі, або грала визначну ролю в суспільнім житю? Нї! Противно, она була убога, тиха і смирна, але за те в часї наполеоньскої виправи на Мехік (1864 до 1867), коли єї муж Северин Рамірец погиб в битві під Мацатлян, вислала против Французів всїх своїх синів, а мала їх 13. Ті сини полягли в битвах всї до одного і тому місто Сінальоа хоче віддати матери честь, що виховала такі дїти.

— **110 річницю уродин** обходив М. Ц. Кон, що жиє у Віднї, а родом з Угорщини. Він єсть сином гандляря товару і різника тай сам працював за молоду в тім заводї. Підчас наполеоньских воєн покинув ремесло і пустив ся на вандрівку по краю. В роцї 1800 перепровадив Наполеона і его штаб через цїлком дикі околицї Угорщини. Був два рази жонатий і має численне потомство. У Віднї осїв в р. 1881. Старець має добрий апетит і чує ся здоровий, тілько ноги вже зачинають вимовляти довгу службу і він мусить огранечати ся в проходах на скромне своє мешканє. Розмовляє цїлком розумно і навіть не пізнати по нїм того предовгого віку. Борода і голова его покрита білим як снїг волосєм, а на твари зовсїм не богато зморщин. Старець має цїлком достовірне сьвідоцтво, що сьвідчить про его незвичайно довгий вік. — При тій нагоді варто вгадати, що недавно доносили дневники про одного чоловіка в Мехіку, в Америцї, що жиє вже 130 лїт. Він мав 30 дїтий, з них жиє 9. Дивний сей випадок ще і тим, що Михайло Веяз, — так называє ся той нинїшний Метузалем — пив через цїлий вік богато горівки і через 100 лїт курить завзято тютюн.

— **Присмаки.** Люди їдять ріжні річи. Одним смакує чорний хлїб лїпше від солодких тїсточок, другим чиста вода з кирницї лїпше від вина. Але є люди, що їм смакують дуже чудні річи. Египтяне любили дуже саранчу, як кажуть історики, а жиди навчили ся, коли були в них у неволи, їсти чосник. (Ну, чосник то ще не велике нещастє). Ріжні арабскі племена їдять ще і нинї парену саранчу, або роблять з неї консерви з медом. Грекам за часів Перікля смакували дуже польні коники, а гусеницї тих коників уважали за найлїпші присмаки. В деяких сторонах Америки їдять люди пальмові хробаки, а в західних Індиях і на Мадаґаскарі найлїпшим їдженем уважають кукли шовківницї та пявки. Припікають пявки на малих рожнах і любують ся їх знаменитим смаком, а приправляють їх ще ріжними корінями. На острові Цейльонї роблять приправу з пчіл, а на острові Яві ловлять мурашок, як знаменитий присмак для кухнї. Муравлї мають квасковатий смак; тому і в нас робили давнїйше муравлиний сок, котрого уживали замість цитрини до приправи потрав. Яванцї їдять з великим смаком або самі мурашки, або печуть їх з хлїбом. Доброго апетиту!

— **Померла** Евфрозина Обушкевичева, вдова по сьвященику в Ждини, мати о. Теофана Обушкевича, душпастиря в Америцї, в 78-ім роцї житя.

Штука, наука і лїтература.

— **„Дзвінка"**, ілюстрованого письма для дїтий і молодежи, появило ся під сьвята перше число на 1897 рік і містить, як звичайно, богато ріжнородного і поучаючого материялу. І так на вступі поміщено стих С. Яричевского „На Різдво", дальше іде оповіданє того-ж автора „Найкрасший день", відтак статейка „Праксітель і хлопець"; Остапа Макарушки початок другої части „Учених розмов Никольця з татком"; початок оповіданя Е. Бертета „Ляо, малий Китаєць"; „Про анґлїйску королеву"; статейка „Хорі звїри"; повістку з нїмецкого „Цїкаві пригоди старого стрільця" та оповіданє „Кладка". Ілюстрация представляє ікону „Почаївскої Божої матери".

ТЕЛЕГРАМИ.

Будапешт 12 січня. Правительство угорске не згодило ся на жаданє австрийских властий в справі виданя о. Стояловского і випустило его на волю.

Берлин 12 січня. Цїсар нїмецкий був на довшій гостинї у австрийского амбасадора Сеченї'го. — Nordd. Allg. Ztg. доносить, що в Поганнесбурзї в Трансвалї має бути установлений конзулят нїмецкий.

Мадрид 12 січня. В Манїли розстрілено знову 12 ворохобників.

Берлин 12 січня. Канцлер кн. Гогенльоге, котрий перед кількома днями був перестудив ся і занедужав, подужав вже зовсїм і принимав у себе в гостинї президию і членів парляменту.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

голосом вимавляла Александра — нехай вам Бог заплатить.... Коло вас все таки сьвіт увиділа, любви зазнала.... а то померла би як собака сама.... Голос єї слабів, віддих ставав рідший і зі свистом вилїтав з груди.

— „Перехрестити ся" — дочула Віра Николаївна.

Она зрозуміла, що Александра просить піднести єї ослаблу руку.

— Дочцї.... Мариси.... материньске благословенє.... Як прийде муж.... скажіть....

Она замовкла і лежала з напів замкненими очима.

— Доходить — сказала дозорниця, що стояла разом з Вірою Николаївною. Та мовчки кувнула головою.

Александра нараз підняла ся і цїлим тїлом подала ся наперед. Очи широко розкрили ся, в груди щось захрипіло. Коли Віра Николаївна наклонилась до неї, Александра обхопила єї обома руками за шию.

— Голубко ти моя.... одна ти у мене тут.... Бог тобі запла....

Руки стали розпускати ся. Віра Николаївна осторожно опустила умираючу на подушки, піддержуючи єї під голову. Минуло кілька хвиль.

— Умерла! — сказала дозорниця.

Віра Николаївна заплаканими очима поглянула послїдний раз на покійницю, перехрестилась і поволи пішла з комнати. Їй треба було донести о смерти Александри лїкареви. Богато недужих пробудило ся, дізналось, що стало ся, почали розмовляти і неспокійно оглядали ся в той кут, де стояло ліжко Александри.

— Ади, заплакала, жалує за Александрою! — сказала одна недужа, коли Віра Николаївна пішла до виходу.

— У неї мягке серце.... она всїх нас жалує, дай їй Боже здоровля.... Коби всї такі були, то й слабувати було би лекше — відповіла її друга.

Сльози текли по лици Віри Николаївни, але она й сама не знала, чи то були сльози жалю за померщою, чи она плакала від другого чувства, котре нараз наповнило єї груди. В нїй все більше і сильнїйше розростала ся чиста материньска ніжність до недужих; они всї стали їй близькі і дорогі і она хотїла би тепер віддати їм всї свої сили і цїле своє житє. І то чувство, що заволоділо цїлим єї єством, було таке чисте і сьвяте, що она сама собі видавалась недостойною его і боялась ся діткнути ся до него гадкою.

— Жити для них, лагодити їх терпіня, помагати їм і знати, що та поміч їм необхідима і дорога, чи-ж може бути яке небудь більше і лїпше щастє!

І сама комната, ліжка з сїрими покривалами, воздух наповнений духом лїкарств — всьо нараз стало близьким, милим, дорогим....

Віра Николаївна вже входила до своєї комнати, коли єї догнала Раїса Іванівна. Она, очевидно тілько що вернула, сніжинки ще блестїли і таяли на єї шубі.

— Ось, я таки запізнилась! — закричала она — вже певне по дванайцятій. Ну, ходіть же до мене і хоч пізно, а все таки будемо стрічати новий рік. Що ваша голова? Пождіть-же, треба поздоровити ся: з новим роком, з новим щастєм, голубко!

— Ох, нї, нехай лїпше всьо буде по старому: нїякого „нового" щастя не хочу! — відповіла Віра Николаївна, обіймаючи Раїсу Іванівну.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.